

Veér, Pető és Gábor Miklós is demonstrált

Elnémult a város közepe

Lukáts Andornak és Vámos Miklósnak tegnap délután öttől fél hatig sikerült megeremtenie a csendet a Vörösmarty téren. Világmozgalommá szeretnék tenni az évi felőrárs társas hallgatást, abban reménykedve, hogy e magukba fordulás idején az emberek a másikkban is felismerik a hozzájuk hasonló lényt. Minél nagyobb körben, annál jobb.

Ez első alkalommal, a könyvheti nyüzsgés kellős közepén ezt a katartikus élményt alighanem kevesen élték át. Annál is inkább ezt kell gondolnunk, minthogy a másikkban maguk helyett kénytelenek voltak a másikat felismerni, hiszen rengeteg ismert arc bukkant fel a mintegy háromszáz főnyi hallgatóságban.

Ilyen alkalommal bizonyára hallgatolagosan eltekinthetünk a protokollsorrendtől, s így azt mondhatjuk, hogy a legfontosabb vendég *Veér András*, a mentálhigiénés kormánybiztos volt, hiszen a neves pszichiáter jelenlétével mintegy megerősítette, hogy a közös hallgatásnak valóban lehet némi terápiás hatása.

Pető Iván, az SZDSZ elnöke is ott volt a téren, bár ő a részvétel egy igen praktikus módját választotta, amennyiben csendben ugyan, de végignéze-

gette a könyvespavilonok kínálatát, s csak néha, egy-egy percre állt be ő is csendestársnak.

Színházi szempontból is előkelő közönséget kapott a demonstráció. (Lukáts Andor és Vámos Miklós színpadon hallgatott. Előbbi üldögélve, könyökölve, gondolkodó pózban, utóbbi azonban olvasgatva, ami azért némiképp ellentmondott a vallott célnak, az önmagunkra találás lehetőségének, mert hát olvasván inkább csak az íróra lehet találni, bár Vámos Miklós számára ez bizonyára nem rossz megoldás.) Ott volt a téren *Ascher Tamás*, az egyik legnagyobb becsben tartott hazai rendező, *Gábor Miklós*, *Szabó István*, a minisztérium színházi felelőse, *Vallai Péter*, és *Eörsi István* író is nyugodtan a színházjához sorolhatjuk.

Az eddigiekből talán az is kitetszik, hogy kissé liberálisra sikerült ez a Vörösmarty téri hallgatás, ami hát azért eléggé sokat mond a szellemi közállapotokról. Mert hogy bizonyos csoportok nem állnak szóba egymással, az még rendben van, de hogy már egy kis közös hallgatásra se legyenek képesek?...

Ezt a hallgatást természetesen nem kell temetői módon

elképzelní, hiszen időről időre óriási ricsajdózisok zúdultak a némaság terére. Hol egy komplett általános iskolai alsó tagozat érkezett oda városnézetében, s amint száz gyerek hozzá szeretne férni az egyetlen kis vízsugárhoz, az nem emlékeztet semmiféle templomi hangulatra, de főleg nem csenddemonstrációra. Annak azonban semmi értelme nem lett volna, hogy elszigeteljék a rendezők a csendet, hiszen a hallgatásnak is csak a zaj közepette van értelme. E kedvező alaphelyzet megeremtésére egyébként a külföldi turisták éppoly sikeres erőfeszítéseket tettek – mit tudhatták, mi ez a kuka álldogálás? –, mint a kevéssé beavatott könyvheti vásárlók.

Aki a Lukáts Andortól származó szép ötletet ismerve érkezett a térre, bizonyára rátalált a remélt hangulat egy darabjára. Annak azonban, aki érdeklődőként, de nyitott lélekkel keveredett a hallgatóságba, félt, hogy nem kínált emlékeztetesen bensőséges pillanatokat a csendünnepe. Minthogy a szervezők kiváló színházi emberek, okkal lehet bízni benne, hogy jövőre nemcsak ez a kedves csend lesz, hanem a csend érzése is megjelenik.

Nagy N. Péter